

ΘΕΜΑ 1^ο

(1) (2.5 Μ). Μια εταιρεία παράγει τρία διαφορετικά (εξφχόμενα) προϊόντα σε ποσότητες y_1, y_2 και y_3 . Στην παραγωγική διαδικασία χρησιμοποιούνται και εισερχόμενα προϊόντα με αντίστοιχες ποσότητες x_1, x_2, x_3 , ώστε:

$$\begin{pmatrix} y_1 \\ y_2 \\ y_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 3 & 1 & 2 \\ 5 & 5 & 4 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix}$$

Εφαρμόζοντας τη μέθοδο Gauss, βρείτε τη σχέση που πρέπει να ικανοποιούν οι ποσότητες y_1, y_2 και y_3 για να μπορούν να προσδιοριστούν οι ποσότητες των εισερχόμενων προϊόντων x_1, x_2 και x_3 .

Λύση:

$$\begin{pmatrix} 3 & 6 & 3 \\ 1 & 2 & 1 \\ 3 & 1 & 2 \\ 5 & 5 & 4 \end{pmatrix} \xrightarrow{\Gamma_2' = \Gamma_2 - 3\Gamma_1} \begin{pmatrix} 5 & 10 & 5 \\ 1 & 2 & 1 \\ 0 & -5 & -1 \\ 5 & 5 & 4 \end{pmatrix} \xrightarrow{\Gamma_3' = \Gamma_3 - 5\Gamma_1} \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & -5 & -1 \\ 0 & -5 & -1 \end{pmatrix}$$

$$\xrightarrow{\Gamma_3'' = \Gamma_3' - \Gamma_2'} \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & -5 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \text{ άρα } \begin{pmatrix} y_1 \\ y_2 \\ y_3 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & -5 & -1 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{pmatrix}$$

⇔

$$y_1 = x_1 + 2x_2 + x_3$$

$$y_2 = -5x_2 - x_3$$

$$y_3 = 0$$

(2) (2.5 Η) Βρείτε τα ακρότατα στην περιοχή της συνάρτησης $f(x, y, z) = x \cdot e^{-x} + y \cdot e^{-2y} + z \cdot e^{-z}$ και στη συνέχεια, διερευνείστε εάν αποτελείται μέγιστο ή ελάχιστο.

Λύση:

$$\bullet \frac{\partial f}{\partial x} = e^{-x} + x e^{-x} \cdot (-1) = e^{-x} - x e^{-x}$$

$$\text{Θέλω } \frac{\partial f}{\partial x} = 0 \Leftrightarrow e^{-x} - x e^{-x} = 0 \Leftrightarrow e^{-x}(1-x) = 0$$

$$\Leftrightarrow e^{-x} = 0 \text{ αδύνατο } \vee 1-x=0 \Leftrightarrow \boxed{x=1}$$

$$\bullet \frac{\partial f}{\partial y} = e^{-2y} + y e^{-2y} \cdot (-2)$$

$$\text{Θέλω } \frac{\partial f}{\partial y} = 0 \Leftrightarrow e^{-2y} - 2y e^{-2y} = 0 \Leftrightarrow e^{-2y}(1-2y) = 0$$

$$\Leftrightarrow 1-2y=0 \Leftrightarrow \boxed{y = \frac{1}{2}}$$

$$\bullet \frac{\partial f}{\partial z} = e^{-z} - z e^{-z}$$

$$\text{Θέλω } \frac{\partial f}{\partial z} = 0 \Leftrightarrow e^{-z}(1-z) = 0 \Leftrightarrow \boxed{z=1}$$

Επομένως πιθανό σημείο ακρότατου είναι το

$$(x, y, z) = \left(1, \frac{1}{2}, 1 \right)$$

Για να επιβεβαιώσουμε το ακρότατο υπολογίσαμε τους Εσλακούς Πινάκες.

$$H_3 = \begin{vmatrix} f_{xx} & f_{xy} & f_{xz} \\ f_{yx} & f_{yy} & f_{yz} \\ f_{zx} & f_{zy} & f_{zz} \end{vmatrix} \quad \text{και} \quad H_2 = \begin{vmatrix} f_{xx} & f_{xy} \\ f_{yx} & f_{yy} \end{vmatrix} \quad (3)$$

• $f_x = e^{-x} - xe^{-x}$, $f_{xx} = -e^{-x} - e^{-x} + xe^{-x} = xe^{-x} - 2e^{-x}$

$$f_{xx}/(1, \frac{1}{2}, 1) = 1 \cdot e^{-1} - 2 \cdot e^{-1} = -e^{-1} = -\frac{1}{e}$$

$$f_{xy} = f_{yx} = 0, \quad f_{xz} = f_{zx} = 0$$

• $f_y = e^{-2y} - 2ye^{-2y}$, $f_{yy} = -2e^{-2y} - 2e^{-2y} - 2ye^{-2y}(-2)$

$$f_{yy}/(1, \frac{1}{2}, 1) = -4e^{-1} + 2e^{-1} = -\frac{2}{e}$$

• $f_z = e^{-z} - ze^{-z}$, $f_{zz} = -e^{-z} - e^{-z} + ze^{-z}$

$$f_{zz}/(1, \frac{1}{2}, 1) = -2e^{-1} + 1e^{-2} = -\frac{1}{e}$$

$$f_{zx} = f_{zy} = 0$$

ΥΠΕΝΟΤΗΜΙΣΗ - ΘΕΩΡΙΑ ΑΚΡΟΤΑΤΩΝ 3^{ων} ΔΙΑΣΤΑΣΕΩΝ

(A) Για να είναι τόπος μείζιστο πρέπει $H_2(x_0, y_0, z_0) < 0$, $H_3(x_0, y_0, z_0) > 0$
 και $f_{xx}(x_0, y_0, z_0) < 0$ (H_1)
 (Πινακας > αρνητικά ορισμένος)

(B) Για να είναι τόπος ελάχιστο πρέπει $H_2(x_0, y_0, z_0) > 0$, $H_3(x_0, y_0, z_0) > 0$
 και $f_{xx}(x_0, y_0, z_0) > 0$ (H_1)
 (Πινακας > θετικά ορισμένος)

$$f_{xx}(1, \frac{1}{2}, 1) = -\frac{1}{e} < 0 \quad (H_1)$$

$$H_2 = \begin{vmatrix} -\frac{1}{e} & 0 \\ 0 & -\frac{1}{e} \end{vmatrix} = (-\frac{1}{e}) \cdot (-\frac{1}{e}) = \frac{1}{e^2} > 0$$

$$H_3 = \begin{vmatrix} -\frac{1}{e} & 0 & 0 \\ 0 & -\frac{1}{e} & 0 \\ 0 & 0 & -\frac{1}{e} \end{vmatrix} = -\frac{1}{e^3} < 0$$

Άρα έχουμε ορισμένους πίνακες, επομένως τονίζω τέλειο.

ΘΕΜΑ 2:

(1) (2.5 M). Οι μεταβλητές x, y, z συνδέονται με τις σχέσεις

$$G_1(x, y, z) = \ln(x) + \ln(y) + \ln(z) = 3$$

$$G_2(x, y, z) = 4\ln(y) - \ln(x) + \ln(z) = 4$$

(a) Εξετάστε εάν μπορούν να εκφραστούν οι μεταβλητές y και z ως συναρτήσεις της μεταβλητής x , ώστε $y = \phi(x)$ και $z = \psi(x)$, σε μια περιοχή του σφαιρίου

$$(x, y, z) = (e, e, e)$$

(β) Βρείτε την παράγωγο $\frac{d\phi}{dx}$ στο σημείο $(x, y, z) = (e, e, e)$

Λύση:

(α) Για να μπορούν οι μεταβλητές y και z να εκφραστούν ως $y = \phi(x)$ και $z = \psi(x)$, θα πρέπει να επαληθεύσουμε τις προϋποθέσεις εφαρμογής του θεωρήματος Lagrange's conditions:

$$F_1(x, y, z) = G_1(x, y, z) - 3 = 0$$
$$= \ln(x) + \ln(y) + \ln(z) - 3 = 0$$

(1) $F_1(e, e, e) = \ln e + \ln e + \ln e - 3 = 1 + 1 + 1 - 3 = 0$

$$F_2(x, y, z) = G_2(x, y, z) - 4 = 0$$
$$= 4\ln(y) - \ln(x) + \ln(z) - 4 = 0$$

$$F_2(e, e, e) = 4\ln e - \ln e - \ln e - 4 = 0$$

(2) $\frac{\partial F_1}{\partial x} = \frac{1}{x}$, $\frac{\partial F_1}{\partial y} = \frac{1}{y}$, $\frac{\partial F_1}{\partial z} = \frac{1}{z}$

Συνεχώς ομοίως

$$\frac{\partial F_2}{\partial x} = -\frac{1}{x}$$
 , $\frac{\partial F_2}{\partial y} = \frac{4}{y}$, $\frac{\partial F_2}{\partial z} = \frac{1}{z}$

Συνεχώς ομοίως

(3) Πρέπει να ορίσουμε του πίνακα Jacoby να είναι διάφορο του μηδένος

$$J = \begin{vmatrix} \frac{\partial F_1}{\partial y} & \frac{\partial F_1}{\partial z} \\ \frac{\partial F_2}{\partial y} & \frac{\partial F_2}{\partial z} \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} \frac{1}{y} & \frac{1}{z} \\ \frac{4}{y} & \frac{1}{z} \end{vmatrix} =$$

$$= \begin{vmatrix} \frac{1}{e} & \frac{1}{e} \\ \frac{4}{e} & \frac{1}{e} \end{vmatrix} = \frac{1}{e^2} - \frac{4}{e^2} = \frac{1-4}{e^2} = -\frac{3}{e^2} \neq 0 \quad (6)$$

Άρα μπορούμε να το γράψουμε σε μορφή
 $y = \phi(x)$ και $z = \psi(x)$

(B) Βρείτε την παράγωγο $\frac{d\phi}{dx}$ στο σημείο
 $(x, y, z) = (e, e, e) \rightarrow \frac{dy}{dx}$ (όπου $y = \phi(x)$)

Λύση:

Θα κάνουμε χρήση των θεωρημάτων της διαφορικής αλγεbras για να παραγωγίσουμε τις συναρτήσεις $F_1(x, y, z)$, $F_2(x, y, z)$ ως προς x .

$$\left. \begin{aligned} \frac{\partial F_1}{\partial x} \frac{\partial x}{\partial x} + \frac{\partial F_1}{\partial y} \frac{\partial y}{\partial x} + \frac{\partial F_1}{\partial z} \frac{\partial z}{\partial x} &= 0 \\ \frac{\partial F_2}{\partial x} \frac{\partial x}{\partial x} + \frac{\partial F_2}{\partial y} \frac{\partial y}{\partial x} + \frac{\partial F_2}{\partial z} \frac{\partial z}{\partial x} &= 0 \end{aligned} \right\}$$

$$(E) \left. \begin{aligned} \frac{1}{x} \cdot 1 + \frac{1}{y} \cdot \frac{\partial y}{\partial x} + \frac{1}{z} \frac{\partial z}{\partial x} &= 0 \end{aligned} \right\}$$

$$-\frac{1}{x} \cdot 1 + \frac{4}{y} \frac{\partial y}{\partial x} + \frac{1}{2} \frac{\partial z}{\partial x} = 0$$

για $(x, y, z) = (e, e, e)$

$$\frac{1}{e} \cdot \frac{\partial y}{\partial x} + \frac{1}{e} \frac{\partial z}{\partial x} = -\frac{1}{e}$$

$$\frac{4}{e} \frac{\partial y}{\partial x} + \frac{1}{e} \frac{\partial z}{\partial x} = \frac{1}{e}$$

$$\begin{aligned}
 \text{(ε)} \quad & \left. \begin{aligned} \frac{\partial y}{\partial x} + \frac{\partial z}{\partial x} &= -1 \\ 4 \frac{\partial y}{\partial x} + \frac{\partial z}{\partial x} &= 1 \end{aligned} \right\} \quad (7) \\
 D &= \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 4 & 1 \end{pmatrix} & D_x &= \begin{pmatrix} -1 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} \\
 &= 1 - 4 = -3 \neq 0 & &= -1 - 1 = -2
 \end{aligned}$$

$$\text{αρα } \frac{\partial \phi}{\partial x} = \frac{\partial y}{\partial x} = \frac{D_x}{D} = \frac{-2}{-3} = \frac{2}{3}$$

Παρατήρηση:

$$\text{Θα μπορούσε να τρώει } \text{Juni} \quad \frac{\partial \phi}{\partial x} = \frac{\partial z}{\partial x} = \frac{D_y}{D} = \frac{5}{-3}$$

$$D_y = \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 4 & 1 \end{pmatrix} = 1 + 4 = 5$$

(2) (2.5M) Υπολογίστε το εμβαδόν που ορίζεται από τη γραφική παράσταση της συνάρτησης:

$$g(u) = \frac{u-1}{u^2} e^u \quad \text{και τον οριζόντιο άξονα}$$

για $u = 0,5$ ως 2

Λύση:

$$\begin{aligned}
 \int_{0,5}^2 \left(\frac{u-1}{u^2} \cdot e^u \right) du &= \int_{0,5}^2 \left(\frac{x-1}{x^2} e^x \right) dx \\
 &= \int_{0,5}^2 \frac{e^x}{x} dx - \int_{0,5}^2 \frac{1}{x^2} \cdot e^x dx \\
 &= \int_{0,5}^2 (e^x)' \frac{1}{x} dx - \int_{0,5}^2 \frac{e^x}{x^2} dx \\
 &= \left[\frac{e^x}{x} \right]_{0,5}^2 - \int_{0,5}^2 e^x \left(\frac{1}{x} \right)' dx - \int_{0,5}^2 \frac{e^x}{x^2} dx \\
 &= \frac{e^2}{2} - \frac{e^{0,5}}{0,5} + \int_{0,5}^2 \frac{e^x}{x^2} dx - \int_{0,5}^2 \frac{e^x}{x^2} dx \\
 &= \frac{e^2 - 4e^{0,5}}{2} = \frac{7,3891 - 6,5949}{2} = \frac{0,80}{2} = 0,40
 \end{aligned}$$

ΘΕΜΑ 3_α

Οι πόροι που πρόκειται να διατεθούν από μια εταιρεία για τη διαφημιστική της εκστρατεία σε δύο χώρες ανέρχονται σε 20 (δεκάδες χιλιάδες €). Εκτεταμένη έρευνα αγοράς, έδειξε ότι εάν η εταιρεία διαθέσει ένα ποσό χρημάτων x (σε δεκάδες χιλιάδες €), σε διαφήμιση στη χώρα Α, οι πωλήσεις της (σε δεκάδες χιλιάδες €) αναμένεται να είναι $100 + 100x - 2x^2$

Αντιστοίχως, στη χώρα Β, η διαθέσιμη ποσότητα y (9)
(σε δεκάδες χιλιάδες €) σε διαφήμιση συνεπάγεται
πωλήσεις $200 + 60y$ (σε δεκάδες χιλιάδες €).

Η εταιρεία σκοπεύει να αναδώσει πλήρως
τον προϋπολογισμό για διαφήμιση. Το περιθώριο
κέρδους δηλαδή το κέρδος ως ποσοστό στις πωλήσεις
είναι 20%.

(α) (2M). Με τη μέθοδο πολλαπλασιαστών Lagrange
βρείτε το ποσό που πρέπει να διατεθεί για την
διαφημιστική εκστρατεία σε κάθε χώρα, ώστε η
εταιρεία να μεγιστοποιήσει το κέρδος της.

(β) (1M). Εάν η εταιρεία είναι διατεθειμένη να
ενισχύσει τους πόρους που διατεθεί για τη
διαφημιστική της εκστρατεία κατά 1 (δεκάδα χιλιάδες €)
ποιο θα είναι το αποτέλεσμα στο κέρδος της
εταιρείας.

(γ) (2M). Την επόμενη χρονιά η εταιρεία σχεδιάζει
να δαπανήσει ποσό $x = \theta$ (δεκάδες χιλιάδες €)
για διαφήμιση στη χώρα Α. Στη συνέχεια, όμως
σκοπεύει να αυξήσει το ποσό x που θα δαθεί
για διαφήμιση στη χώρα Α με ρυθμό 2 (δεκάδες
χιλιάδες €) ανά μήνα, διατηρώντας παρόμοιο το ποσό
των 20 (δεκάδων χιλιάδων €) που διατίθεται
απόλυτα για διαφήμιση και για τις δύο
χώρες. Η σχέση των πωλήσεων και της
διαφημιστικής δαπάνης σε κάθε χώρα
παραμένει αμετάβλητη με την πάροδο του
χρόνου. Βρείτε το ρυθμό μεταβολής του
κέρδους ανά μήνα.

Λύση:

(a) Αρχικά υπολογίζουμε το κέρδος της εταιρείας:

$$\begin{aligned}
 f(x,y) &= [100 + 100x - 2x^2 + 200 + 60y] \cdot 0,2 \\
 &= (300 + 100x - 2x^2 + 60y) \cdot 0,2 \\
 &= 60 + 20x - 0,4x^2 + 12y
 \end{aligned}$$

Εφαρμόζοντας τη μέθοδο Lagrange στο
του περιοριστή $g(x,y) = 20 - x - y$

$$\text{όρα } L(x,y,\lambda) = 60 + 20x - 0,4x^2 + 12y + \lambda(20 - x - y)$$

$$\begin{aligned}
 \bullet \frac{\partial L}{\partial x} = 0 &\Leftrightarrow -0,8x + 20 - \lambda = 0 \Leftrightarrow -0,8x + 20 - 12 = 0 \\
 &\Leftrightarrow 0,8x = 8 \Leftrightarrow \boxed{x = 10}
 \end{aligned}$$

$$\bullet \frac{\partial L}{\partial y} = 0 \Leftrightarrow 12 - \lambda = 0 \Leftrightarrow \boxed{\lambda = 12}$$

$$\begin{aligned}
 \bullet \frac{\partial L}{\partial \lambda} = 0 &\Leftrightarrow 20 - x - y = 0 \Leftrightarrow 20 - 10 - y = 0 \\
 &\Leftrightarrow \boxed{y = 10}
 \end{aligned}$$

Υπολογίζουμε τον ημιαστωμένο Εστωμένο πίνακα

$$\frac{\partial g}{\partial x} = -1, \quad \frac{\partial g}{\partial y} = -1$$

$$\frac{\partial^2 g}{\partial x^2} = g_{xx} = 0, \quad \frac{\partial^2 g}{\partial x \partial y} = g_{xy} = 0 = g_{yx}$$

$$\frac{\partial^2 g}{\partial y^2} = g_{yy} = 0$$

$$f(x,y) = 60 + 20x - 0,4x^2 + 12y$$

f_x = 20 - 0,8x , f_xx = -0,8

f_xy = 0 = f_yx

f_y = 12 , f_yy = 0

H-tilde = matrix with elements 0, g_x, g_y, g_x, (f_xx - lambda g_xx), (f_xy - lambda g_xy), g_y, (f_xy - lambda g_xy), (f_yy - lambda g_yy)

= matrix with values 0, -1, -1, -1, -0,8, 0, -1, 0, 0

ΥΠΕΥΘΥΝΜΙΣΗ - ΘΕΩΡΙΑ

Συνθήκες 2ης τάξης - Συνθήκες Lagrange

- Εάν det(H) < 0 , τότε έχουμε (τοπικό) ελάχιστο , υπό τον περιορισμό.
• Εάν det(H) > 0 , τότε έχουμε (τοπικό) μέγιστο , υπό τον περιορισμό.

det(H) = 0 * (-1) + (-1) * (-1) * (-1) + (-1) * (-1) * (-1) + (-1) * (-1) * (-1) = 0 + 0 + (-1) * [-1 * 0 - 0,8] = 0,8 > 0

Αρα έχουμε πράγματι μέγιστο

(B) Εάν η ελαστικότητα αυξήσει τον κέρδος κατά (1%) για φάρμακα τότε η μεταβολή στον περιόριστο είναι 1 και αφού $\lambda = 1\%$ τότε η μεταβολή του κέρδους θα αυξηθεί κατά 1% .

(γ) Η μεταβολή του κέρδους ανά φάρμακo είναι:

$$\frac{df}{dt} = \frac{df}{dx} \cdot \frac{dx}{dt} + \frac{df}{dy} \cdot \frac{dy}{dt}$$

$$\frac{\partial f}{\partial x} = 20 - 0,8 \cdot x, \quad \frac{dx}{dt} = 2 \text{ (Εκτίμηση)}$$

$$\frac{df}{dy} = 12, \quad \frac{dy}{dt} = -2 \quad \left(\begin{array}{l} \text{Διότι: } y = 20 - x \end{array} \right)$$

$$\frac{df}{dt} = (20 - 0,8 \cdot x) \cdot 2 + 12 \cdot (-2)$$

$$\stackrel{x=8}{=} (20 - 0,8 \cdot 8) \cdot 2 - 24$$

$$= (20 - 6,4) \cdot 2 - 24$$

$$= 27,2 - 24 = 3,2$$

ΘΕΜΑ 1^ο

(1) (2.5M). Υπολογίστε τον δεξιά αντιστρόφο του

πίνακα $A = \begin{pmatrix} 1 & 3 & 5 \\ 2 & 4 & 6 \end{pmatrix}$

Λύση:

Ο Πίνακας A είναι 2×3 . Επομένως αναζητούμε ένα πίνακα R 3×2 . Δηλαδή: $R = \begin{pmatrix} x & r \\ y & s \\ z & t \end{pmatrix}$

ώστε $AR = I_2 \Leftrightarrow \begin{pmatrix} 1 & 3 & 5 \\ 2 & 4 & 6 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x & r \\ y & s \\ z & t \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$

$\Leftrightarrow \begin{pmatrix} x + 3y + 5z & r + 3s + 5t \\ 2x + 4y + 6z & 2r + 4s + 6t \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$

$\Leftrightarrow \left. \begin{aligned} x + 3y + 5z &= 1 \\ 2x + 4y + 6z &= 0 \\ \text{και} \\ r + 3s + 5t &= 0 \\ 2r + 4s + 6t &= 1 \end{aligned} \right\}$

Οα εφαρμογή Gauss - Jordan:

(2)

$$\left(\begin{array}{ccc|cc} 9 & 6 & 10 & 2 & 0 \\ \boxed{1} & 3 & 5 & 1 & 0 \\ 2 & 4 & 6 & 0 & 1 \end{array} \right) \xrightarrow{R_2' = R_2 - 2R_1} \left(\begin{array}{ccc|cc} 1 & 3 & 5 & 1 & 0 \\ 0 & \boxed{-2} & -4 & -2 & 1 \end{array} \right)$$

$$\xrightarrow{R_2'' = -\frac{1}{2}R_2'} \left(\begin{array}{ccc|cc} 1 & 3 & 5 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 2 & 1 & -\frac{1}{2} \end{array} \right)$$